Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Dokumentdato	Vår referanse
08.03.2023	2022/19236 THMO
Vår saksbehandler	**Deres dato**	**Deres referanse**
Monica Drage Thorbjørnsen		2023/1697

SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN

Postboks 117
8401 SORTLAND

Automatisk tilbakemelding - Høring og offentlig ettersyn av klima- og miljøplan

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.
Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.
DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tuneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.
Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes DSB på nytt. Det må fremgå av oversendelsen at saken gjelder plansak knyttet til anlegg omfattet av storulykkeforskriften.

Vi viser for øvrig til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Arkivseksjonen

Helle G Nielsen
seksjonssjef

Monica Drage Thorbjørnsen
Arkivar

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Postadresse
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Postboks 2014
3103 Tønsberg

Besøksadresse
Rambergveien 9, 3115 Tønsberg

Telefon
33 41 25 00

Telefaks
33 31 06 60

Organisasjonsnummer
974 760 983

E-post
postmottak@dsb.no

Internett
www.dsb.no

Statens vegvesen

SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN
Postboks 117

8401 SORTLAND

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Transport og samfunn	Inger Moen Utnes / 95049475	23/33742-2	23/1697	10.03.2023

Høring og offentlig ettersyn av planprogram for klima og miljøplan - Sortland kommune

Vi viser til brev datert 17.02.2023 med varsel om oppstart av planprogram for klima og miljøplan i Sortland kommune.

Saken gjelder

Sortland kommune har behov for å revidere plan for håndtering av klima og miljøutfordringer, da gjeldene plan er utdatert. Målet er bl.a. å redusere Co2-utslipp med 60%. innen 2030 sammenlignet med nivå i 2009.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Statens vegvesens samfunnsoppdrag er «*å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem*».

Vi uttaler oss på vegne av staten som forvalter av riksveg og etaten sine egne kulturminner, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen sitt sektoransvar for vegnettet betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for at trafikksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Statens vegvesens rolle i denne saken er som sektormyndighet og forvalter av riksveg.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Fjordgt. 5
9405 HARSTAD

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Statens vegvesens innspill til planarbeidet

Arealplanlegging

Viktige føringer for arbeidet vil bl.a. være Nasjonal transportplan og statlige planretningslinjer for samordna bolig-, areal og transportplanlegging.
For å redusere klimautslipp og støy fra transportsektoren bør kommunen ha fokus på dette i sin areal- og næringsplanlegging.
Gjennom NTP oppfordres det til å redusere utslipp fra arealbeslag i transportsektoren. Transportvirksomhetene skal søke å redusere det gjennom gjenbruk og optimalisering, og ved å ta hensyn til de mest karbonrike arealene. Statens vegvesen har utviklet en metode for å beregne utslipp ved nedbygging av arealtypene skog, myr og jordbruk. Dette beregnes på grunnlag av estimater for karbonlager i jord og biomasse. Metoden er forholdsvis ny, og disse utslippsfaktorene er tatt inn i Håndbok V712 Konsekvensanalyser ved en revisjon i 2019. Denne anbefales tatt i bruk i kommunens arbeid med arealplanlegging, byggesaksbehandling og utbyggingsprosjekter i kommunal regi.

Støy

Vi savner temaet om støy. Vegtrafikkstøy er den største støykilden utendørs, og årsak til nesten 80 prosent av den totale støyplagen hos befolkningen. Det er derfor viktig å planlegge og tilrettelegge slik at færrest mulig blir plaget av støy fra vegtrafikken. Kommunen bør ha som mål at ingen blir utsatt for støy over anbefalt nivå, jf. planretningslinjen for støy i arealplanlegging T-1442.

Støtteordninger

Det er nevnt i ny nasjonal transportplan for 2022-2033 at det er et generelt behov for støtte til forskning, teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Regjeringen støtter dette gjennom blant annet Forskningsrådet, Enova, Innovasjon Norge og Klimasats, som er en støtteordning for kommuner og fylkeskommuner. Enova forvalter om lag tre mrd. kroner i 3 året, og har også ansvar for nullutslippsfondet for næringstransport. Det anbefales at dere følger med på utviklinger og mulighetene i støtteordninger som vil komme fremover.

Statens vegvesen ser planen for klima og miljø som et viktig styringsverktøy, og vi støtter målene kommunen setter seg.
Vi ønsker lykke til med arbeidet og har ellers ingen spesielle merknader til planprogrammet.

Transportforvaltning Nordland
Med hilsen

Jan-Åge Karlsen
Seksjonssjef

Inger Moen Utnes
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Sortland kommune
Postboks 117
8401 SORTLAND

Dato: 11.04.2023
Vår ref: 23/00765-2
Deres ref: 23/1697

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av planprogram for klima- og miljøplan for Sortland kommune

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 17. februar 2023.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Om saken

Sortland kommune skal revidere kommunens plan for å håndtere klima- og miljøutfordringene. Gjeldende plan er fra 2010 og er utdatert gitt situasjonen og målene satt i ny samfunnsplan. Samfunnsplanen har satt ambisiøse mål for den lokale klimapolitikken, og kommunen skal redusere sine CO_2-utslipp med 60 % innen 2030 sammenlignet med nivået i 2009.

Uttalelse fra DMF

Planprogrammet redegjør blant annet for overordnede føringer fra Nordland fylkeskommune, der det er overordnet mål om effektiv ressursbruk, og ett av delmålene er at 70 % av avfall fra bygg- og anleggsvirksomhet skal bli materialgjenvunnet innen 2025. Anleggsvirksomhet medfører ofte overskudd av masser. Kommunen bør derfor vurdere hvordan det kan bedre tilrettelegges for mellomlagring og bruk av overskuddsmasser. Krav om massehåndteringsplaner og areal som avsettes til mellomlagring og deponi nært områder med høy utbyggingsaktivitet kan bidra til økt bruk og gjenbruk av overskuddsmasser. Dette kan bidra til å senke klimafotavtrykket og presset på naturen eksempelvis ved redusert behov for utvidelse av masseuttak og kortere transportavstander. For å bedre forstå ressurssituasjon for byggeråstoff i kommunen henviser vi til våre statistikker og

rapporter om ressursregnskap for byggeråstoff[1] og levetidskart for byggeråstoff[2]. For mer informasjon om mineralnæringen og forholdet til klimagassutslipp henviser vi til harde fakta om mineralnæringen[3], der kapitlet om klima og miljø er særlig relevant.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Lars Libach seniorrådgiver	Henning Sigstad rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Sortland kommune	Postboks 117	8401 SORTLAND

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002 BODØ
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048 Bodø

[1] DMFs ressursregnskap for byggeråstoff:
https://dirmin.no/tema/ressursforvaltning/dmfs-ressursregnskap-byggerastoff
[2] Levetidskart for byggeråstoff:
https://dirmin.no/tema/ressursforvaltning/levetidskart-byggerastoff
[3] Harde fakta om mineralnæringen 2021:
https://dirmin.no/sites/default/files/harde_fakta_-_oppslag.pdf

FISKERIDIREKTORATET

Adm.enhet: Arealseksjonen
Saksbehandler: Runa Gudmundsdottir Jonassen
Telefon: 55 23 80 00
Vår referanse: 23/2766
Deres referanse: 2023/1697 - 2023/3410
Dato: 20.04.2023

Sortland kommune
Att: Lene Tronrud
Postboks 117
8401 SORTLAND

Høring og offentlig ettersyn av planprogram for klima- og miljøplan - Sortland kommune

Viser til høring og offentlig ettersyn av planprogram for klima- og miljøplan, mottatt 17.02.2023.

Fiskeridirektoratet
Som statlig forvaltningsorgan for fiskeri og havbruk, er Fiskeridirektoratet sitt samfunnsoppdrag å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Dette oppdraget løser vi blant annet med å delta og gi råd og innspill i prosesser og debatter. Vår visjon «Livet i havet – vårt felles ansvar» betyr at vi har et sterkt engasjement for et rent og levende hav. Vi har sterk fokus blant annet på miljømål som rømming av oppdrettsfisk, utslipp og forurensning, tap av fiskeredskap og marin forsøpling fra redskap og utstyr der fiskeri og havbruk er kildene, og arbeider aktivt for å begrense og redusere disse. I tillegg medvirker vi til en bærekraftig ressursutnyttelse og utvikling av kystsonen, som inkluderer ivaretakelse av naturmangfoldet.

Formål
Formålet med planarbeidet er å revidere gjeldende kommunedelplan for miljø med hovedtema energi og klima 2010-2022. Sortland kommune skriver i planprogrammet at planarbeidet skal belyse sentrale klimarelaterte utfordringer kommunen står ovenfor og belyse hvordan kommunen kan bidra til å følge opp klimamål i Lov om klimamål (klimaloven) og Norges internasjonale klimaforpliktelser, jf. Parisavtalen og FNs bærekraftsmål 13; Stoppe Klimaendringene. Videre står det at planarbeidet skal involvere hele bredden av kommunens fagområder for å sikre forankring i organisasjonen.

Generelle innspill
Fiskeridirektoratet vil peke på at det er og vil være en økende etterspørsel etter sjømat i årene fremover. Det vil gi en økt interesse for norske kyst- og havområder og gi mer press på arealene. Nye produkter, endrede produksjonsmetoder og arbeidsmåter sammen med omleggingen til en mer sirkulær økonomi, vil utfordre etablerte oppfatninger og gjeldende regelverk, og i noen tilfeller endre arealbruken. Å ivareta et rent rikt hav, vil bli enda viktigere med klimaendringer, forurensning (spesielt plast) og utslipp.

Vi vil også fremheve at en i økende grad må integrere konsekvensene av klimaeffektene i forvaltningen. En må integrere økosystemtjenester i forvaltningsgrunnlaget der det er hesiktsmessig. En må også arbeide for å begrense uakseptabel negativ påvirkning basert på kunnskap og dokumentasjon av fotavtrykkene fra næringene.

Norsk økonomi og næringsliv skal fremover gjøres mindre petroleumsavhengig, samtidig som næringsliv og samfunn skal sette mindre karbonavtrykk enn i dag. Stikkord for den ønskede samfunnsutviklingen er «et hav av muligheter» og «handlingsplan for sirkulær økonomi». Men fortsatt må forvaltningen håndtere petroleumsrelaterte konflikter, samtidig som det vil dukke opp nye muligheter og problemstillinger for næringene, for eksempel knyttet til havvind samt mineralutvinning og havbruk til havs.

Klimaeffektene vil i økende grad påvirke havets biologiske ressurser og derved næringslivet som baserer seg på de samme ressursene. Oppvarming, havforsuring og mer varierende vær vil i ulik grad endre rammebetingelsene for all marin ressursutnyttelse, og derfor gi forvaltningen vesentlige utfordringer.

Havets miljøtilstand er også sterkt påvirket av andre former for utslipp. Dårlig miljøtilstand er en vesentlig trussel for all matproduksjon fra havet. Plast har fått og vil få stadig større oppmerksomhet etter hvert som kunnskapen om utbredelse og effekter utvikles. Miljøgifter som akkumulerer i marine næringskjeder, radioaktive utslipp og visse former for marin forsøpling kan påvirke i større områder, mens andre former gir mer lokal påvirkning. Avhengig av hvilken type påvirkning det er snakk om, må forvaltningen eksempelvis sikre returordninger og annen effektiv innsamling, premiere gjenbruk og biologisk omsetning.

Det marine miljø er endestasjon for mange av de forurensningene som menneskelig aktivitet medfører. All negativ påvirkning på naturens mangfold må reduseres så mye som mulig for å sikre at vi også i fremtiden kan høste av naturen og nyte godt av de tjenester som økosystemene leverer.

Det er viktig at det er en nær kopling mellom klima-, energi- og miljøplanen og kommuneplanens samfunns- og arealdel. Alle vedtak om lokalisering og utforming av boliger, fritidsbebyggelse, småbåthavner, industriområder, næringsvirksomhet, infrastruktur (spesielt veier, havneanlegg og vann- og avløpsnett) og ulike tjenester vil ha varierende grad av påvirkning på blant annet klima, energiforbruk og utslipp i lang tid fremover.

Føringer
Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er sentrale for å fremme en bærekraftig utvikling. Herfra kan det blant annet trekkes frem at for å sikre livsgrunnlaget og naturmangfoldet for fremtidige generasjoner må samfunnet omstilles til et lavutslippssamfunn og tilpasses et endret klima. Regjeringen har bestemt at FNs bærekraftmål skal være det politiske grunnlaget for å ta tak i vår tids største utfordringer, og forventer at fylkeskommunene og kommunene legger disse til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Bærekraftmålene er derfor grunnleggende, og bør generelt også ligge til grunn for arbeid med klima-, energi og miljøplaner. Planprogrammet redegjør for nasjonale føringer og internasjonale forpliktelser.

Planprogrammet redegjør også for kommunale og regionale føringer. Sortland kommune har i nylig vedtatt Samfunnsplan, som setter kommunale føringer for ny klima- og miljøplan, satt seg mål for den lokale klimapolitikken. Sortland kommune skal redusere sine Co2-utslipp med 60 % innen 2030 sammenlignet med nivået i 2009. Dette i samsvar med Nordland fylkeskommunes regionale plan for klima og miljø.

Avsluttende kommentar
Fiskeridirektoratet ser svært positivt på arbeidet som er gjort for å utvikle klima- og miljøplan. Fiskeridirektoratets karttjeneste https://kart.fiskeridir.no/plan gir informasjon om ressursområder og fiskeriinteressenes bruksområder i kystområdene i Sortland kommune, noe som kan være et nyttig verktøy i det videre planarbeidet.

Vi ønsker Sortland kommune lykke til i det videre arbeidet med klima- og miljøplanen som vi forutsetter vil gi gode vilkår for å sikre eksistens og utviklingsmuligheter for marine næringer, herunder ivaretakelse av marint biologisk mangfold. Vi vil gi ytterligere kommentar ved offentlig ettersyn av plan.

Med hilsen

Tom Hansen
konstituert seksjonssjef

Runa Gudmundsdottir Jonassen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND

Kopi til:

Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Nordland Fylkeskommune	Postboks 1485 Fylkeshuset	8048	Bodø
Statsforvalteren I Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Poastačujuhus/adresse
Poastaboksa/postboks 3
9735 Kárášjohka/Karasjok
Áššemeannudeadji
saksbehandler
Tel:

Tel: 78 47 40 00
Org.nr: 974 760 347
váldde oktavuođa/ta kontakt
Marit Anne J. Bongo

+47 78 48 42 70

Sortland kommune Suorttá Souhkan
Postboks 117
8401 SORTLAND

ÁŠŠI/SAK	MIN ČUJ./VÅR REF.	DIN ČUJ./DERES REF.	BEAIVI/DATO
23/1582 - 2	23/16062	23/1697 23/3410	13.04.2023

Høringinnspill til offentlig ettersyn av klima- og miljøplan i Suortá suohkan /Sortland kommune

Vi viser til deres brev datert 17.02.2023 med varsel om oppstart av arbeid med kommunedelplan for klima og miljø.

Sametinget ser det som positivt at man fra lokalt hold setter fokus på energi- og miljøtiltak som blant annet kan føre til å redusere klimautslipp, tilpasse samfunnet til klimaendringer, ta vare på naturen og havet samt sikre naturmangfoldet og økosystemet.

Fra planprogrammet kan vi ikke se hvordan medvirkningsopplegget er satt opp, vi oppfordrer kommunen til å legge til rette for medvirkningsmuligheter for allmenheten, her under samiske interesser lokalt.
Vi viser til Sametingets planveileder som konkretiserer hvilke hensyn Sametinget mener bør vektlegges ved planlegging etter plan- og bygningsloven. Disse hensyn er også aktuelle ved arbeidet med kommunedelplan. Veilederen kan lastes ned fra: https://www.sametinget.no/Tjenester/Miljoe-areal-og-kulturvern#section-Areal

Vi ønsker til lykke med planarbeidet.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Marit Anne J. Bongo
ráđđeaddi / rådgiver

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:
Sortland kommune Suorttá Souhkan Postboks 117 8401 SORTLAND

Innspill Planprogram Klima- og miljøplan

Klima-, natur- og miljøendringer er en av de største truslene mot folkehelsen. Endringer i klima, miljø og natur kan påvirke den psykiske og fysiske helsen i befolkningen på flere måter: fra luftveis- og hjerte- og karsykdom, allergi, skader og død knyttet til ekstreme værhendelser, til endringer i forekomst og utbredelse av smittsomme sykdommer og antimikrobiell resistens.

Jeg savner tydeligere føring og delmål på sammenhengen helse- og klima/miljøendringer. Viser til punkt 4.1 i Planprogrammet. Tilpassing til et endret klima og tiltak som reduserer utslipp, og bevarer natur og miljø, er nødvendig for å bevare folkehelsen.

Å forstå hvordan helse blir påvirket av miljøendringer mener jeg er et sentralt tema i en planprosess om miljø og klima, og under følger innspill med eksempler på viktige fokusområder.

I tillegg kommer astma- og luftveisplager, lunge- hjerte- og karsykdommer, borreliose,skogflåttencefalitt, matbårne sykdommer og vannbårne sykdommer hvor man ser at økning i antall tilfeller kan sees i sammenheng med endringer i miljø og klima.

Smittsomme sykdommer

De pågående klima- og miljøendringene vil påvirke samspillet mellom miljø, mennesker og dyr Utbruddet av covid-19 er et eksempel. Pandemien kan sees som et symptom på en større global krise: Menneskers påvirkning og overforbruk av natur øker sannsynligheten for kommende pandemier.

Transport og mobilitet

Sammenheng miljø og helse, for eksempel økt bruk av grønn mobilitet som for eksempel sykling, gange og kollektivtransport i stedet for bil vil gi både direkte og indirekte helsegevinst. Her kan man bruke mål om andel ansatte som skal

benytte sykkel, gange eller kollektivt til og fra jobb som vil gi effekt på klima, miljø OG helse.

Friluftsliv

Friluftsliv i nærområdet bidrar til reduksjon av klimagassutslipp i tillegg til å ha positiv effekt på folkehelsen. Tilgang til turområde påvirker selvopplevd livskvalitet. Klimaendringene vil gjøre det nødvendig med naturrestaurering for å ivareta folkehelseaspektet; som er viktig rekreasjon for både kropp og sinn. Tilpassing til et endret klima også når det gjelder friluftsliv og tilrettelegging som sikrer tilgang til natur og muligheter for å utøve friluftsliv vil være svært viktig framover. Gjengroing på grunn av fære beitedyr kan medføre redusert tilgjengelighet av turområder. For mange innbyggere i Sortland er friluftsliv viktig for god helse og livskvalitet. Et endret klima med kortere vintre, større snøskredfare, og mer regn kan også medføre endring for friluftsliv. I tillegg kan dette også medføre at risikoen for ulykker øker.

Økt ririko for sørpeskred og snøsred er noe som vi allerede ser i vårt distrikt og har en sammenheng med klimaendringer.

Matproduksjon og- forbruk

Miljø- og klimadimensjonen ved matproduksjon og -forbruk er viktig.

Tiltak man mener vil ha størst effekt på utslippskutt er kostholdstiltak gjennom å endre til mer plantebasert kost, mer fisk og mindre kjøtt, samt redusert tiltak for å redusere matsvinn. Gjennom å følge Helsedirektoratets kostråd, for redusert rødt- og bearbeidet kjøtt og mer korn, frukt og grønnsaker, vil man kunne bidra til å følge opp dette tiltaket. Hva lærer vi våre barn for eksempel på skolen og hvilke føringer har vi i barnehagene?

Nasjonalt råd for ernæring publiserte en rapport i november 2017 der de norske kostrådene ble vurdert i et bærekraftperspektiv (Nasjonalt råd for ernæring, 2017). En viktig konklusjon var at det er stort overlapp mellom det kostholdet som er best for helsen og det kostholdet som er best for klima og miljø.

Urban grøntstruktur og økosystemer

Parker og grøntområder vil naturlig invitere til mer fysisk og sosial aktivitet som kan gi bedre helse. Sosial kontakt og mindre ensomhet er også viktig for en god helse. Urban grøntstruktur er viktig for både å ta av for overvann/hindre oversvømmelser samtidig som det effektivt kan redusere hete. Grønne områder virker også indirekte inn på helse gjennom redusert støy og luftforurensing. Så arealbruk og tettstedsutvikling bør inkluderes i planen

Oppsummering

Klima- miljø- og naturendringer påvirker folkehelsen i hele verden også her lokalt, så arbeidet som gjøres i lokale planprogam er viktig. Tilpassing til et endret klima og tiltak som reduserer utslipp, og bevarer natur og miljø, er nødvendig for å bevare folkehelsen. Konsekvensene av endringene på fysisk og psykisk helse er direkte og indirekte. Å forstå hvordan helse blir påvirket, er sentralt for å kunne gjøre de gjennomgripende endringene som samfunnet trenger for å løse utfordringene som endringene skaper.

Å ha fokus på dette også i føringer og delmål i planprogrammet er helt avgjørende for å få til gode tiltak og målsetninger som vil gagne miljø, klima OG helse.

Saksnummer 23/1697
Planprogram Klima og Miljø
Innspill fra
Interessegruppa for bevaring av nærmarka

Viser til forslag til Planprogram Klima og Miljø (lenke):

https://innsyn.onacos.no/sortland/mote/pluss/wfdocument.ashx?journalpostid=1100001610&dokid=2677&versjon=1&variant=A&pf=PI

Nedenfor følger liste med innspill til «Planprogram Klima og Miljø» i Sortland Kommune.

«Planprogrammet» henviser til **Planprogram Klima og Miljø**.

«Kommunedelplanen» henviser til **Kommunedelplan for Klima og Miljø**. Momenter som bør være med i Kommunedelplanen bør dermed også innlemmes i Planprogram Klima og Miljø.

Contents

1. Innledning 1
2. Bakgrunn 2
3. Formål med planarbeidet 2
4. Føringer for arbeidet 3
5. Utredningsbehov 3
   a. Kunnskapsinnhenting og utredninger 3
   b. Plan og kostnad for kunnskapsinnhenting 5
6. Medvirkning 5
7. Organisering av planarbeidet 6
   a. Prosjektorganisering og samhandling 6
8. Planutvikling og langtidsplan 6
9. Begrepsavklaringer 6

1. Innledning

- Verdens to største utfordringer innen miljø og klima bør nevnes; både **klimaendringer** og **naturtap/arealendringer**. **Bærekraft**, det mest sentrale begrepet innen klima- og miljøutfordringer, bør også inkluderes i innledningen. Utfordringene innen klima og miljø utgjør videre en **systemisk risiko** for samfunnet. Ved å nevne «systemisk risiko» beskriver man kompleksiteten i utfordringene, og at det å hensynta ett område vil kunne få negative konsekvenser man ikke kunne forutse. Slike risikoer er komplekse, usikre og tvetydige. **Nøkkelrisikoer** bør identifiseres for Sortland kommune og Vesterålen (havnivå, temperaturendring osv.), samt hvilke konsekvenser dette vil ha for økosystemet og samfunnet, i tillegg til hvilke

tilpasninger som er nødvendig. **Føre var-prinsippet** er sentralt, og bør vektlegges deretter.

- **Oppdatert statistikk:** Tallene i figur 1 (s.2) er oppdatert frem til 2021, og inkluderer en periode med pandemi. Statistikken må inkludere oppdaterte tall.

2. Bakgrunn

- **Revisjon eksisterende plan:** Eksisterende kommunedelplan for klima og miljø revideres som en del av planprogrammet.
- **Status miljø og klima i kommunen:** Kommunedelplanen bør beskrive: 1. Status i kommunens arealforvaltning og gi oversikt over intakte naturverdier. 2. Kommunens årlige arealendringer, og hvor mange dekar myr som årlig nedbygges. 3. Kommunens årlige klimagassutslipp. 4. Gjenstående arealer å forbruke i kommunen. 5. Kommunens arealprioriteringer og fokusområder i arealplanlegging.
- **Konsekvenser av arealendringer:** Kommunedelplanen bør beskrive og tallfeste klima- og miljøkonsekvenser i kommunen ved nedbygging av natur, ved redusert kvalitet på eksisterende naturområder, ved tap av naturmangfold, samt påfølgende reduserte evne til karbonlagring.
- **Forutsetninger for bærekraftig arealbruk:** Forutsetninger for bærekraftig arealbruk bør utredes. For eksempel å ikke bygge ned areal som kan lagre karbon, arealbruk som understøtter et lokalt livsgrunnlag, arealbruk som ikke skaper voldsomme transportavstander på kryss og tvers av landet, en helhetlig arealplanlegging (også utover kommunegrenser/for hele Vesterålen - på grunn av fugletrekk og andre naturfaglige årsaker) osv.
- **Bærekraftig arealbruk:** 1. Identifisere og avklare arealkonflikter. Målkonflikter for arealbruk oppstår mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå, samt mellom ulike interesser på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå. 2. Skal arealbruk være bærekraftig for utbyggere, innbyggere, næringslivet, turister og/eller naturen selv (opprettholde naturmangfold)? Er det nok at det er en sosialt rettferdig arealbruk (at det skal komme innbyggerne til gode), eller må det også oppfylle kriterier tilknyttet naturens bærekraft for å opprettholde naturmangfoldet? 3. Innføre mål for å dokumentere bærekraftig arealbruk. Dette er svært viktig å avklare i kommunedelplanen.

3. Formål med planarbeidet

- **Klimabudsjett og -regnskap/Karbonbudsjett og -regnskap:** Rulleringsmålet stadfester at handlingsdelen skal rulleres årlig ved budsjett/økonomiplan. Her bør også nevnes at klimabudsjett/karbonbudsjett danner grunnlaget for handlingsdelen, som igjen skal følges opp gjennom årlige og klimaregnskap/karbonregnskap.
- **Naturmangfoldplan:** Kommunedelplan for Klima og Miljø legger grunnlaget for å utarbeide en egen Naturmangfoldplan. En slik plan er et naturlig supplement til både Arealplanen og Kommunedelplan for Klima og Miljø.

4. Føringer for arbeidet

- **Overordnet:** Føre-var-prinsippet.
- **Lokalt**: Kommuneplanens samfunnsdel setter føringer for ny Kommunedelplan for Klima og Miljø. Men Kommunedelplan for Klima og Miljø er ikke begrenset til Kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens samfunnsdel har ikke utredet inngående kommunens klima- og miljøbehov. Det er nettopp Kommunedelplan for Klima og Miljø som skal gjøre dette. Planprogrammet må spesifisere dette i klartekst.
- **Lokalt:** Planprogrammet bør inneholde krav om at kommunedelplanen skal ha innflytelse på samtlige av kommunens øvrige kommunedelplaner.
- **Lokalt:** Planprogrammet bør beskrive status i kommunen. Også hva kommunen har til rådighet av ressurser (areal tilgjengelig, typer areal osv.) og utslipp (karbon og andre klimagasser, andre typer utslipp i hav og på land osv.).
- **Lokalt:** Flytte fokus fra bykjernen til hele kommunen. Se utvikling i ulike tettsted i sammenheng og dra synergieffekter. Unngå unødvendig sentralisering. Kommunedelplanen bør beskrive hvordan vi best kan se kommunen under ett for å oppnå bærekraft-målene.
- **Lokalt:** Hytter er lite inntektsgivende for kommunen, men tar store arealer. Videre hyttebygging bør tas et standpunkt til i videre utvikling.
- **Regionalt:** Fylkeskommunen bidrar i arbeidet med klima og miljø. Kommunedelplanen bør inneholde regionale tiltak for å begrense/ forhindre arealtap og bevare naturmangfold.
- **Nasjonalt:** De to viktigste globale avtalene bør nevnes i planprogrammet, da disse danner rammeverket for planprogrammet: Naturavtalen (Landmark Biodiversity Agreement) og Havavtalen (The High Seas Treaty). Status vern per nå for Sortland kommune er 1,58%. Når det gjelder å ta vare på naturmangfold så havner Sortland kommune på 307.plass av alle landets 356 kommuner, og på 35.plass av fylkets 41 kommuner. Norge skal, sammen med 192 andre land, verne minst 30 prosent av det samlede hav- og landarealet innen 2030. Planprogrammet må beskrive hvordan Sortland kommune forholder seg til dette målet, og kommunedelplanen må beskrive årlig mål, og tidspunkt for endelig måloppnåelse.
- **Nasjonalt:** Energikommisjonens utredning NOU 2023:3 sier: "Mer av alt, raskere". Kommunedelplanen må utrede hva dette innebærer for Sortland kommune og Vesterålen.

5. Utredningsbehov

a. Kunnskapsinnhenting og utredninger

- **Klimabudsjett vs. karbonbudsjett**. Klimabudsjett reflekterer utslippsnivå ved årets start og årets slutt, og er brukt av både Miljødirektoratet og kommuner. Et karbonbudsjett viser imidlertid kumulative utslipp over tid. Karbonbudsjettet reflekterer i større grad at Sortland har en tilmålt mengde karbon igjen å bruke. Når

denne karbonmengden er oppbrukt, så forbruker Sortlands innbyggere de neste generasjoners tilmålte mengde karbon. Et overforbruk vil tydelig vise hvilken vei det går hvis ikke kuttet gjøres nå. Et karbonbudsjett reflekterer i større grad kommunens miljømessige status. Når vi forbruker av "klimagasskaken", så blir det mindre igjen å bruke i fremtiden. Sortland kommune bør derfor også inkludere karbonbudsjett som et sentralt styringsverktøy.

- **Kartlegge naturmangfold:** Kommunedelplanen bør ta sikte på å kartlegge naturmangfold, og herunder fremmedarter. Kommunedelplanen bør ta stilling til hvilke fremmedarter som skal aktivt bekjempes (for eksempel Lupiner).
- **Forutsetning for utbyggingsprosjekt:** I forslag til planprogram konkluderes det med at "i årene fremover skal det gjennomføres flere større utbyggingsprosjekt". Dette er en uheldig formulering. Utbyggingsprosjekt bør inkluderes i helhetlig vurdering av arealforbruk, for å konkludere med hvorvidt det er forsvarlig å bygge ut. At man konkluderer med utbygging allerede i forslag til planprogram, virker til å underbygge at plan for klima og miljø er et symboldokument, og intet verktøy for planlegging. En alternativ formulering kan være «kommunen har planlagt store utbygginger».
- **Klima- og miljøtiltak:** Planprogrammet bør poengtere at kommunedelplanen må spesifisere krav som skal stilles til klima- og miljøtiltak (ikke «kan stilles», slik forslag til planprogram fremmer). Eksempler bør også nevnes, for eksempel krav om nærhet til marka, krav til tilrettelegging for sykkel, mindre bilbruk i sentrum, mindre bilbruk inn mot sentrum.
- **Overforbruk** av ressurser er et stort problem, og Norge ligger i verdenstoppen. Den norske overforbruksdagen i 2023 var 12.april, og overforbruket øker. Overforbruket gjelder blant annet tekstiler, mat og hus. Kommunedelplanen bør sette søkelys på typer overforbruk, og løsninger for overforbruket.
    - **Gjenbruk:** Tilrettelegging for gjenbruk er en slik løsning, og gjennom medvirkning, samarbeid og økonomisk støtte kan kommunen bidra til at det skapes nye arenaer for gjenbruk av tekstiler, møbler med mer.
    - **Ombruk:** Ombruk av byggematerialer i offentlige bygg er et viktig bidrag for å redusere overforbruket, og bør innlemmes i kommunedelplanen.
- **Byggenæringen:** Byggenæringen har et særlig ansvar i forbindelse med klima og miljø. Planprogrammet nevner at byggenæringen skal redusere utslipp, men det tas ikke opp at nåværende byggeskikk og nedbygging av areal (natur) er hovedproblemer, både for klimagassutslipp og arealtap. Dette er utfordringen som bør vies langt mer oppmerksomhet i kommunedelplanen, og kommunen må utrede mulige krav til byggenæringen. Dette kan for eksempel være krav til «Breeam» og arealnøytralitet.
- **Omregulering og byggesaksbehandling:** I omregulering og byggesaksbehandling er det viktig å inkludere arealbehov- og kostnad/konsekvens av utbygging på klima/miljø i klima- og karbonbudsjett. Ved utbygging er det viktig å dokumentere arealforbruk- og kostnad/konsekvens for klima/miljø ved utbygging, og at dette inkluderes i klima- og karbonregnskap.
- **Bærekraftig turisme:** Kommunedelplanen må utrede turismens fotavtrykk i Sortland kommune, samt hvordan kommunen skal oppnå bærekraftig turisme. Herunder er

det naturlig å inkludere en utredning av cruiseturisme og dets innvirkning på bærekraft-målene.

- **Overgangskostnad:** Kommunedelplanen bør utrede hvilke kostnader kommunen vil oppleve i form tapt natur og klimagassutslipp i en overgangsfase til et bærekraftig samfunn.

b. Plan og kostnad for kunnskapsinnhenting

- **Klimatilpasning/klimarisiko:** Planlagt utført internt. Som beskrevet gjennom dette innspillet, vil utredning av klimatilpasning/klimarisiko være en ressurskrevende oppgave som nødvendiggjør sterk faglig kompetanse innen klima og miljø. Kommunen sliter allerede med tilstrekkelige ressurser i administrasjonen. Utredningen kan ikke gjøres tilstrekkelig ved hjelp av interne ressurser.
- **Midler til medvirkning:** Planprogrammet er på kr.100 000 til medvirkning. Dette er ikke tilstrekkelige midler til en god medvirkningsprosess.

6. Medvirkning

- **Kompetansebygging:** Vurderinger tilknyttet kommunedelplanen krever oppdatert/ny kompetanse. For at kommunens administrasjon, politikere (inkludert kommunestyre og formannskap) og øvrige innbyggere skal kunne medvirke i prosessen og bidra til en helhetlig planprosess, så er det nødvendig å tilføre tilstrekkelig kompetanse. Dette kan skje ved kursing av politikere og kommunalt ansatte, workshop for kommunalt ansatte, politikere og innbyggere for å øke kunnskapsnivået og hente inspirasjon. Her bør fagpersoner med solid klima- og miljøkunnskap inkluderes.
- **Bred medvirkning:** Planprogrammet må i større grad fremheve at bygder, skoler, ulike samfunnsgrupper, interesseorganisasjoner og næringsliv med flere skal involveres i prosessen. Medvirkning bør dessuten legges til ettermiddager, slik at flest mulig får anledning til å delta.
- **Bærekraftig, utslippsfritt og fornybart samfunn**: Klare krav fra kommunen, og samarbeid på tvers av næringer, sektorer, nivåer, kommuner og innbyggere, skal medvirke til at Sortland kommune blir et bærekraftig, utslippsfritt og fornybart samfunn. Grad av suksess er sterkt avhengig av at samfunnet klarer å tilpasse seg en annen virkelighet og andre forutsetninger enn vi har hatt frem til nå.
- **Bruke tilgjengelig kunnskap**: Se til andre kommuner med erfaring. Ett eksempel er Flakstad kommune - samt Lofotens "Veikart til klimaomstilling i Lofoten - de grønne øyene 2030". Samarbeide utover kommunegrensene i Vesterålen. Fylkeskommunen er også en verdifull samarbeidspartner.

7. Organisering av planarbeidet

a. Prosjektorganisering og samhandling

- **Styringsgruppe:** Foreslått prosjektorganisasjon består av en plangruppe fra administrasjonen. Det bør i tillegg opprettes en styringsgruppe som er bredere sammensatt og består av fagpersoner og interesseorganisasjoner.

8. Planutvikling og langtidsplan

- Fremdriftsplanen inneholder svært korte tidsfrister. Blant annet vil det ikke være tilstrekkelig tid til registrering og vurdering tilknyttet arealverdier, konsekvenser av endringer osv. Fremdriftsplanen er allerede på etterskudd hva gjelder medvirkning.

9. Begrepsavklaringer

Flere begreper bør defineres/forklares:

- Arealtap
- Bærekraft
- Føre-var-prinsippet
- Klimaendringer
- Klimagassutslipp
- Overgangskostnad
- Systemisk risiko

Statsforvalteren i Nordland

Vår dato:	Vår ref:
25.05.2023	2023/1616
Deres dato:	Deres ref:
17.02.2023	23/1697

Sortland kommune
Postboks 117
8401 Sortland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Renée Susanne Fossum, 75531550

Uttalelse - offentlig ettersyn - Klima- og miljøplan - forslag til planprogram - Sortland

Vi viser til varsel om oppstart av planarbeid, oversendt ved brev fra dere av 27.02.2023.

Det går fram at hensikten med planarbeidet er å revidere Sortland kommunes plan for å håndtere klima- og miljøutfordringene. Med bakgrunn i dette er nå planprogrammet sendt på høring.

Statsforvalteren vil komme med innspill til både planprogrammet og selve innholdet til klima- og miljøplanen for Sortland kommune. Vi beklager at uttalelsen kommer etter høringsfristen, og håper våre merknader og anbefalinger likevel tas til vurdering.

Planfaglige forhold

Planstatus

I høringsbrevet gjør kommunen oppmerksom på at gjeldende kommunedelplan er fra 2010 og utdatert, gitt situasjonen og målene som ble satt i ny samfunnsplan. Det skrives videre at Sortland kommune i nylig vedtatt Samfunnsplan har satt seg ambisiøse mål for den lokale klimapolitikken. Sortland kommune skal redusere sine Co2-utslipp med 60 % innen 2030 sammenlignet med nivået i 2009.

Statsforvalteren mener det er positivt at kommunen ønsker å oppdatere sine planer basert på dens nyeste plangrunnlag. Foreliggende forslag til planprogram gir et godt utgangspunkt for videre planlegging. Behovet for revisjon av klima- og miljøplanlegginga forsterkes av de stadig økende klimautfordringene, og av at tilgangen til kunnskap om disse er vesentlig forbedret i perioden som har gått.

Planprogrammet

Planprogrammet er oversiktlig og har gode mål og hensyn som skal tas i planarbeidet fremover. Kommunen har laget en god oversikt over hvordan kunnskap skal innhentes. Det kommer imidlertid ikke tydelig frem i planprogrammet hvorvidt miljø som eget tema skal hensyntas i planen. Miljø har et bredt spekter av tema som kan belyses, og det er viktig at kommunen tydeliggjør om planen kun skal belyse klimapåvirkning og klimatilpasning i samfunnsmiljøet, eller om det også skal gjøres tiltak i

forhold til andre tema, som f.eks. naturmangfold, forurensing, støy, nærmiljø, barn og unge, friluftsliv og grønnstruktur. Bevaring av natur- og kulturlandskap, med bl.a. våtmarksområder og randsoner, er viktig som buffer mot klimaendringer og fordi dette er områder som så langt som mulig bør bevares som karbonlager for fremtida. Det bør i planprogrammet tydeliggjøres hvilke miljøtema som skal inngå og belyses.

I arbeidet med planen anbefales det at Miljødirektoratets veileder for Klima- og energiplanlegging brukes for å få mer kunnskap om hvilke virkemidler som kan brukes i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp. Denne veilederen oppdateres i løpet av kort tid. Oppdateringen skal bidra til å sikre at utredninger av klima og miljø blir bedre og mer etterprøvbare. Beregningsmetodikk for klimagassutslipp fra arealbruksendringer og konsekvensvurdering for klimagassutslipp er blant elementene som skal oppdateres.

I veilederen del 4 finnes det informasjon om hvordan planprogrammet bør utarbeides. I delen om medvirkning står det at kommunen har en viktig rolle i arbeidet med å få befolkningen til å medvirke i utviklingen av lokalsamfunnet, og for å lage partnerskap mellom kommune, næringsliv og befolkning. Planprogrammet viser til at det største potensialet for å redusere utslipp er gjennom å påvirke eller kreve gjennomføring av klimatiltak hos andre aktører i lokalsamfunnet. For å oppnå et best mulig resultat bør også aktører som ikke kan pålegges direkte tiltak motiveres til handling. En god klimaplanprosess bør gjerne munne ut i avtaler der også andre aktører enn kommunen selv har forpliktet seg til å gjennomføre tiltak. Arbeidet med en klima- og miljøplan kan være en anledning til å ta initiativ til kontakt med næringsliv og industri for å kartlegge mulige tiltak, eller for å legge til rette for samarbeid mellom private aktører.

Statsforvalteren mener det er positivt at kommunen i planprosessen vektlegger medvirkning med innbyggerne, kommunens ansatte, næringslivet og organisasjoner, samt barn og unge. Utvikling av kunnskapsgrunnlag om klima kan ellers med fordel skje i samarbeid med andre kommuner, noe som også vil gi mulighet for ev. felles innkjøp av konsulenttjenester.

I delen om kunnskapsinnhenting og utredninger kan kommunen med fordel også se på hvordan det kan legges til rette for karbonbinding. Det bør være mulig å se dette i sammenheng med implementering av sirkulærøkonomi og bioøkonomi. Her kan man også se på arealer som kan bidra til framtidig karbonbinding.

Innspill til Klima- og miljøplan

Det anbefales at planen skrives på en måte som utpeker og foreslår kvantifiserbare mål for de viktigste områdene, for å nå den overordnede målsettingen. Eksempler på hvor dette kan gjøres er innenfor tema som areal, transport, bygg og anlegg, avfall, energi, forbruk, klimaledelse, mm. Dette vil kunne resultere i at klima- og miljøplanen utfyller, supplerer og konkretiserer samfunnsdelen. Det vil også være til hjelp for fremtidig evaluering av tiltakene, og for å eventuelt stille krav til kunnskapsinnhenting for å sikre at klimamålene faktisk blir oppnådd.

For å sikre at klimahensyn ivaretas i tilstrekkelig grad bør konsekvensene av kommunale tiltak fortrinnsvis også synliggjøres ved at budsjettet viser hvilke utslipp eller opptak av klimagasser dette medfører. For eksempel kan et klimabudsjett også være nyttig om det på et seinere tidspunkt blir behov for å avbøte på planlagte tiltak som fører til arealbruksendringer med tilhørende utslipp av klimagasser.

På et oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet, Landbruksdirektoratet, Norges Vassdrags- og energidirektorat og Statens vegvesen utarbeidet en tiltaksanalyse for skog- og arealbrukssektoren. Rapporten svarer på hvordan Norge kan tette eller redusere gapet til netto null-målet frem mot 2030 i skog- og arealbrukssektoren (LULUCF). Her står det bl.a. følgende:

> *«Med bakgrunn i de store reservene av områder avsatt til utbygging som ligger inne i kommunenes arealplaner (Rørholt og Steinnes 2020, Blumenrath mfl. 2022) er det for eksempel aktuelt med en helhetlig gjennomgang av kommunenes planer. Det er behov for sterkere incentiver til å oppdatere arealplanene, og at kommunene bør ta ut byggeområder fra kommuneplanens arealdel som etter dagens kunnskapsgrunnlag ikke bør bygges ut av hensyn til nasjonale eller vesentlig regionale klima- og miljøinteresser.»*

Vi har registrert at Sortland kommune er godt i gang med planarbeid for å ta vare på karbonrike arealer, og anbefaler at det både hensyntas i klima- og miljøplanen, samt at det videreføres i andre planer og saksbehandling i kommunen.

Det vises også til rapportens beskrivelse av muligheter for måloppnåelse:

> *«Mye nedbygging er allerede ferdig detaljregulert og kan være vanskelig å unngå, og arealreservene i kommunenes arealplaner er store. Kommunene bør derfor ta inn et mål om å gjennomgå arealplanene sine og ta ut byggeområder fra kommuneplanens arealdel som etter dagens kunnskapsgrunnlag ikke bør bygges ut av hensyn til nasjonale eller vesentlig regionale klima- og miljøinteresser. Dette gjelder også gamle, urealiserte reguleringsplaner. Videre bør det vurderes om potensialet for fortetting og transformasjon er utløst før nye arealer tas i bruk. Flere sektorer satser også stort for å møte utfordringene i det grønne skiftet, og vi ser at det planlegges etablering av flere arealkrevende tiltak som store vind- og solkraftanlegg og batteri- og hydrogenfabrikker. Ikke alle disse kan legges på grå/transformasjonsarealer.»*

Gjennomgang av byggeområder, gamle reguleringsplaner og potensialet for fortetting og transformasjon er viktige tiltak som kommunen bør vurdere i planarbeidet. Det vil kunne bidra til konkrete mål for reduksjon av klimagassutslipp.

Det anbefales videre at miljødirektoratets veileder brukes ved utarbeiding av planen. Det vises også til https://miljostatus.miljodirektoratet.no/, hvor det finnes tekster om klimautfordringen og utslipp i ulike sektorer.

En viktig del av kommunens arbeid for å nå målsettingene i klima- og miljøplanen, vil være å tilrettelegge for endring av holdninger og adferd, både i egen organisasjon, i det lokale næringslivet og blant privatpersoner. Vi oppfordrer derfor kommunen til å se nærmere på hvordan planprosessen kan bidra til å skape lokalt eierskap og forankring, ikke bare i politisk folkevalgte organer, men også i kommuneadministrasjonen og blant innbyggerne. Mulighetene for å sikre slik forankring styrkes ved at klima- og miljøplanen videreføres i den overordna og helhetlige kommunale planlegginga, i tråd med SPR-klima. For å sikre dette er det også viktig at kommunens ledelse tar ansvar for gjennomføringen av prosessen med klima- og miljøplanen.

Med hilsen

Hanne M. K. Hanssen (e.f.)
seniorrådgiver

Renée Susanne Fossum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Sortland kommune v/Lene Kristin Tronrud